VERSLAG VAN DE SESSIE VAN DE RAAD DER GEMEENTE HAARLEMMERMEER OP DONDERDAG 11 SEPTEMBER 2025

Onderwerp: RV 'Sterk van Start' preventief jeugdbeleid 2025-2030 (12281496)

Voorzitter: dhr. S.J. Bier

De leden: dhr. T.M. Blom, dhr. P.J. Boerman, mw. Y.M.G. Bouwhuis, mw. M.K. Denie, mw. N.M. Elfers, mw. K. van Goethem, mw. J.M. Hup, mw. A.N. Mees-Marhe, mw. C.R. Smand

Griffier: mw. V. Bauer

Portefeuillehouders: mw. C.F.M. van der Meij, mw. M. Steffens-van de Water

Insprekers: Geen

De VOORZITTER: Welkom bij het sessiedebat. We gaan tijdens deze sessie het raadsvoorstel Sterk van Start, preventief jeugdbeleid 2025-2030 bespreken. Met dit raadsvoorstel wordt de focus gelegd op de visie Kinderen en jongeren groeien gezond, veilig en kansrijk op in een positieve omgeving waar weerbaarheid en veerkracht centraal staan. Er hebben zich geen insprekers gemeld voor deze sessie. We starten een eerste termijn waarvoor u allen spreektijd heeft. En ter afronding van de eerste termijn zal het college reageren op eventueel gestelde vragen. Technische vragen behoren niet tot de mogelijkheden. Als we ze herkennen, worden ze schriftelijk beantwoord. Wilt u interrumperen, dan gaat dat van uw eigen tijd af. Nou, dat is zoals gebruikelijk. We gaan verder met de eerste termijn. CDA, de heer Blom.

De heer BLOM: Nee, dat is niet nodig. Ik ben niet zo groot. Nu pas ik goed in het beeld. We bespreken vanavond het jeugdbeleid, net aangegeven door mijnheer Bier. Dit document somt uitgebreid op wat er allemaal rond dit thema besproken is bij de startnotitie van dit onderwerp. We vinden het een goede zaak om de thuissituatie als eerste pijler te benoemen. Hier begint uiteindelijk de opvoeding. Oh, ik dacht er zwaait iemand naar me. Ja, heel goed. Als tweede pijler wordt de doelstelling genoemd en als derde pijler de beschikbare organisaties die de opvoeding door de ouders kunnen ondersteunen. Dit vinden wij goede uitgangspunten. Er wordt van de jongeren tegenwoordig veel verwacht en deze druk heeft niet altijd een positieve uitwerking op het proces van volwassen worden. De dertien ambities in dit stuk geven weer wat bij de startnotitie is besproken, maar zullen in de uitvoeringsnota uitgewerkt moeten worden. Als aanvulling zouden wij het interprofessioneel samenwerken van de betrokken specialisaties willen noemen, waardoor er veel te winnen is bij de ondersteuning van deze jongeren. Wij zien uit als CDA, naar het uitvoeringsprogramma Sterk van Start. Voorzitter, tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan vraag ik Forza! naar het spreekgestoelte.

Mevrouw BOUWHUIS: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, in de vorige sessie hebben we al uitgesproken dat het niet goed gaat met de mentale gezondheid van jongeren in Haarlemmermeer. Forza! zei het in mei al, de cijfers liegen er niet om. Meer prestatiedruk, meer eenzaamheid, meer jongeren die kampen met stress of sombere gevoelens. Ook zien we dat pesten toeneemt en dat jongeren zich vaker onveilig voelen, zowel online als offline. Forza! is tevreden met de koers van Sterk van Start. De drie pijlers en dertien ambities raken precies de kern. Een stevige basis thuis, kansen om te groeien en de kracht van een positieve omgeving. Dat is de juiste richting en we waarderen dat dit beleid samen met jongeren,

ouders en professionals is gemaakt. Tegelijkertijd moeten we kritisch kijken naar waar de plannen nu nog te abstract blijven. Want mooie woorden op papier zijn één ding, maar jongeren merken er pas iets van als het in de praktijk echt werkt. Ten eerste, de wethouder heeft ons op 22 mei jl. verteld dat zij de mening van Forza! deelt dat jongerencentra de uitgestoken hand zouden moeten zijn in preventief jeugdbeleid. Wij konden volgens de wethouder verwachten dat dit explicieter zou worden en dat hier ook over gesproken werd. Onbegrijpelijk dat jongerencentra dan nu toch weer als ontmoetingsplek worden bestempeld. Forza! ziet ze nadrukkelijk als laagdrempelige ingang voor hulp. Laten we dat potentieel beter benutten. Hoe staat de wethouder er tegenover als we dat als amendement alsnog gaan toevoegen? Ten tweede de korte lijntjes. Samenwerking klinkt goed, maar professionals in het onderwijs, in de zorg en op straat moeten ook de tijd, de ruimte en de middelen krijgen om signalen direct op te pakken. Toch zonde als die briljante ideeën uiteindelijk niets meer dan goede bedoelingen blijven. Ten derde, jongerenparticipatie. Er staat dat er geluisterd wordt, maar wat Forza! betreft moet dit structureel en herkenbaar. De Jongerengemeenteraad kan hierin een sleutelrol spelen. Denk bijvoorbeeld aan een vaste adviesronde bij het uitvoeringsprogramma, zodat hun stem niet alleen wordt gehoord, maar ook echt meeweegt in de besluiten die wij hier nemen. Voorzitter, dit beleid zet een mooie stap vooruit, maar als we willen dat jongeren echt verschil merken, dan moeten we het concreet maken in de uitvoering. Dus duidelijke afspraken, korte lijnen en laagdrempelige hulp. Want uiteindelijk telt niet wat wij opschrijven voor later, maar wat jongeren er morgen al van kunnen merken. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. Als derde heb ik D66 opgeschreven

Mevrouw SMAND: Dank u wel voorzitter. Ik sta hier namens mijn collega mevrouw Van de Meeberg die normaal gesproken dit onderwerp doet, maar dat kwam agendatechnisch niet zo uit, maar wel vol overtuiging haar verhaal. It takes a village to raise a child. Dat geldt ook voor Haarlemmermeer. En die village hebben we. De buurtvaders in Graan voor Visch, skatecoaches in Floriande, ouders en vrijwilligers in onze wijken. Ze zijn er al, elke dag en zij doen aan preventie. En daarom ben ik blij dat met dit nieuwe beleid, Sterk van Start, de kracht van de omgeving erkent, dat er aandacht is voor mentale gezondheid en dat er indicatoren komen via de GGD-monitor. Dat geeft richting en laat zien dat preventie serieus genomen wordt en complimenten daarvoor. Maar er zijn drie dingen die we missen. Ten eerste de expliciete verankering van wijknetwerken en buurtinitiatieven. Preventie kan niet alleen uit de beleidskamer komen. Zet buurtouders, vrijwilligers en jongerenwerkers niet aan de zijkant, maar in het hart van dit beleid. Ten tweede, de ambities zijn mooi, maar vaak nog wat abstract. En wat bedoelen we dan met oude betrokkenheid en mentaal welbevinden versterken? D66 ziet graag dat we die woorden concreet maken met meetbare doelstellingen, zodat we ook in 2027 echt kunnen zeggen 'yes, dit is beter geworden'. Ten derde jongerenparticipatie. Er wordt gezegd dat we echt luisteren naar jongeren. Dat is goed, maar luisteren is stap één en wat wij missen is de stap naar meebeslissen. Jongeren niet alleen horen, maar hen ook juist mede-eigenaar maken van hun toekomst via cocreatie en via ervaringsdeskundigheid. Voorzitter, preventief jeugdbeleid raakt aan kansengelijkheid, onderwijs en wonen. Dit vraagt om samenhang en om samenwerking. Wij zien heel veel goede ambities, maar wij willen de oproep doen om die village van Haarlemmermeer, ouders, jongeren, professionals en vrijwilligers structureel mee te nemen in de hele uitvoering. Dat is de stap die dit beleid steviger en toekomstbestendiger gaat maken. En als we die samen zetten, dan bouwen we echt aan iets moois, een Haarlemmermeer waar ieder kind sterk van start kan. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik heb nu HAP.

Mevrouw ELFERS: Dank u wel voorzitter. Ja, de titel Sterk van Start, dat zegt eigenlijk alles over de inhoud van dit beleid. En dat maakt dat ik eerlijk gezegd ietwat ongeduldig ben geworden omdat ik niet kan wachten tot het uitvoeringsprogramma. Want Sterk van Start, voorzitter, dat gun je natuurlijk iedere pasgeboren baby. Helaas is dat niet voor hen allemaal weggelegd. En hoe fijn is het dan dat je terecht

kunt komen op een sterk fundament. De casussen tijdens de informatieve bijeenkomst van vanmiddag schetsten schrijnende gezinssituaties waarin het gezegde 'kind van de rekening' pijnlijk inzichtelijk werd. Zowel de rekening voor de gemeente als de gevolgen die het kind moet dragen. Het essentiële belang van preventie, een sterke samenleving en een goed afgestemde samenwerking met alle ketenpartners is wat HAP betreft nu en in de komende jaren nog belangrijker geworden dan dat het al was. Daarom ook een groot compliment aan iedereen die meegewerkt heeft aan het opstellen van dit beleid. Er staat een heel compleet beleid, zoals de Rekenkamercommissie ook heeft gezegd, maar het staat op papier. Het is in stand gekomen door zeer breed op te halen uit het veld, dus niet achter het bureau. Dank u wel daarvoor. En uiteraard ook onze dank aan de Rekenkamercommissie voor haar reactie. Voorzitter, u heeft mijn fractie bijna net zo vaak horen spreken over het belang, nut en noodzaak van preventie, als van dat papier en praktijk op elkaar moeten aansluiten. En vanwege dat laatste ziet de fractie van HAP graag dat de gemeente een stimulerende regierol gaat vervullen om de samenwerking tussen de ketenpartners te stimuleren. Kan de wethouder toezeggen dat zij dat op kan nemen of ruimte voor kan maken in het uitvoeringsprogramma. En aan de preventieve kant wil de fractie van HAP ook graag een oproep doen aan ouders. Er wordt vaak naar gemeente, handhaving en politie gekeken, bijvoorbeeld bij overlast. Of naar school en leerkrachten, wanneer de gewenste cijfers tegenvallen. U bent als ouder de belangrijkste influencer van uw kind. Ik denk dat iedereen hier in de raadzaal die slogan wel kent van de YouTube-campagne. Af en toe via de ogen van uw kind naar uzelf in de spiegel kijken kan waardevolle inzichten geven.
En tot slot, voorzitter. Wij zijn blij dat de gemeenteraad met HAP van mening is dat jongerenwerk in scholen belangrijk is. De scholen ervaren nu door de pilot ook zelf welke positieve ontwikkelingen die aanwezigheid van de jongerenwerkers heeft vanwege de connectie met de jeugd. Een mooi voorbeeld van hoe wij de regierol van de gemeente voor ons zien. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik heb nu de VVD.

Mevrouw MEES: Voorzitter, de VVD ziet in Sterk van Start een beleidsnota met heldere ambities en een herkenbare inzet op preventie. Dichterbij, eerder en met meer focus op wat jongeren echt sterker maakt. Die lijn ondersteunen we. We spreken onze waardering uit voor de inzet van de ambtelijke organisatie, de inbreng van de Jongerengemeenteraad, de participatieraad en diverse experts uit het veld. Voor VVD blijft één principe centraal staan. Normaliseren waar het kan, hulp waar het moet. Niet elk probleem in het opgroeien is een zorgvraag. Jongeren sterker maken begint bij vertrouwen op de kracht van gezinnen, scholen en hun omgeving. Extra zorg is pas aan de orde als het echt nodig is, niet als startpunt van elk probleem. We herkennen in deze nota veel van wat op 22 mei jl. is ingebracht, maar constateren ook dat dit nog niet altijd overtuigend is uitgewerkt. Daarom vragen we het college bij de verdere uitwerking nadrukkelijk oog te houden voor een aantal punten die voor VVD Haarlemmermeer essentieel zijn. Ontmoeting als preventie via sport, cultuur en jongerenwerk. Dit is geen bijvangst, dit is preventie. Versterk wat lokaal al werkt, in plaats van opnieuw te starten met losse initiatieven. Vindbaarheid van hulp. Goede initiatieven zoals schoolcoaches en YouChoose bestaan al, maar worden niet altijd gevonden. Zet in op meer zichtbaarheid, ook digitaal. Structurele jongerenparticipatie. Meedenken is goed, maar jongeren moeten zich ook gehoord voelen in de uitvoering. Veranker dat in de praktijk en bij evaluaties. En laat de Jongerengemeenteraad hier ook zijn rol pakken. Wijkgericht werken met bestaande netwerken, jongerenwerkers, scholen, sportcoaches, ouders. Zij kennen de jongeren en doen vaak al wat werkt. Geef hen ruimte en voorkom extra schrijven en bureaucratie. We hebben eerder benadrukt dat samenwerking alleen werkt als de coördinatie in de praktijk scherp is georganiseerd. Niet alleen op papier, maar ook in de uitvoering. Hoe dat gebeurt blijft nog onduidelijk. We vragen het college dit expliciet mee te nemen in het uitvoeringsprogramma. Wie doet wat, hoe wordt er afgestemd en hoe voorkomen we dat verantwoordelijkheden langs elkaar heen lopen. Ook hebben wij in mei benoemd dat jongeren in Haarlemmermeer hun mentale gezondheid lager waarderen dan landelijk. De VVD heeft toen gevraagd om een analyse van de oorzaken van die mentale druk. Waar komt dit vandaan? Wat

maakt jongeren in Haarlemmermeer extra kwetsbaar? Zonder dat inzicht kunnen we geen gericht preventiebeleid voeren. We vragen het college dit alsnog in beeld te brengen. Daarnaast willen we van de wethouder een duidelijke toezegging dat het uitvoeringsprogramma concrete en meetbare doelen bevat. Niet alleen termen als meer weerbaar of minder stress, maar indicatoren waarmee we als raad kunnen toetsen. Werkt het beleid en halen we onze doelen? De participatieraad wijst hier terecht op. Het college erkent het belang, maar we zien nog weinig concrete vertaling. Veel wordt doorgeschoven naar het uitvoeringsprogramma, dan moet het daar wel kloppen. We willen kunnen volgen, wat werkt, wat werkt niet en waar stoppen we dan mee? Daarom vragen we ook expliciet om een indicator die laat zien of het beleid leidt tot minder instroom in de Jeugdzorg want dat is uiteindelijk ook het doel van effectief preventiebeleid. De voortgangsrapportage wordt voor ons een belangrijk ijkpunt. We vragen het college daarin concreet en helder herkenbaar terug te koppelen op deze inhoudelijke accenten. Zonder duidelijke keuzes dreigt versnippering, dat nieuwe programma's ontstaan naast bestaande voorzieningen zoals schoolcoaches of jongerenwerk, zonder afstemming of gezamenlijk doel. Dan verdubbelen we de inzet maar niet het effect. Voor de VVD geldt: preventie is niet alleen sociaal wenselijk, het is ook financieel noodzakelijk. We kunnen ons geen beleid veroorloven dat alles tegelijk wil doen. Juist daarom willen we keuzes terugzien, investeren in bewezen interventies, normaliseren waar het kan en voorkomen dat jongeren onnodig in zware zorgtrajecten belanden. Kortom, doe wat werkt, benut wat er al is en maak keuzes die jongeren echt vooruithelpen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan vraag ik GroenLinks.

Mevrouw VAN GOETHEM: Dank u wel voorzitter en dank ook aan de ambtelijke ondersteuning die wat ons betreft zo goed mogelijk heeft geprobeerd om alle punten, van het raadsdebat van voor de zomer over dit onderwerp, bij elkaar te vegen en in dit stuk te proppen. In plaats van vier thema's hebben we er nu drie met maar liefst dertien torenhoge ambities eronder. De prestatiedruk die jongeren ervaren voorzitter, is daarmee ook in het beleid over jeugd en jongeren terechtgekomen. Voorzitter, GroenLinks kan zich echt vinden in die ambities. Niemand in de raad is denk ik, tegen samen alert zijn of niemand is tegen ouderbetrokkenheid. Ik hoor het D66 ook zeggen. Maar hoe dan? Want ouderbetrokkenheid en ondersteuning bij een puber met mentale problemen is wat anders dan bij een kleuter die niet wil eten. De ambities zijn goed, maar we vinden de invulling nog te vaag. Waar zeggen we nu als raad zo ja of nee tegen? Zijn er ambities die snelheid of grote verandering op de huidige situaties vragen? En nu maar afwachten hoe dit uitgewerkt wordt in de uitvoeringsagenda is wat GroenLinks betreft ook te vaag. Want de uitvoeringsagenda die hierna komt is niet aan de raad, dus dan zijn we te laat. En wat ons daarbij het meeste stoort is dat de middelen die nodig zijn voor de uitvoering van dit stuk nergens genoemd staan in het raadsvoorstel. Alsof deze ambities volledig losgezongen zijn van de werkelijkheid. Goed preventief jeugdbeleid kost geld. En dat is niet vies, daar mogen we het als raad best over hebben. Sterker nog, het is een van onze kaders als raad. Het lijkt me ongeveer de belangrijkste randvoorwaarde om te weten wat je kunt gaan uitvoeren en wanneer. En daar worden die ambities dus ook gelijk een stuk concreter van. Want wat gaan we nu precies uitgeven en aan welke maatregel? Bij welke leeftijd ligt het zwaartepunt van de ambities? En waarom? Wat doen we bij een tekort aan middelen voor deze torenhoge ambities, zoals de participatieraad in zijn stuk al eigenlijk voorspelt? En welke afspraken maken we met het onderwijs en andere partners over de bekostiging van gedeelde problematiek? Dit zijn zaken die je eerst moet weten voordat je als raad kan oordelen. En we missen dus eigenlijk een van de grootste kaders waar wij over gaan, namelijk geld. Ik heb graag een reactie van de wethouder hierop. Kan hier nog een verbetering in plaatsvinden voordat dit stuk ter stemming komt? En zo nee, hoe verwacht u dan dat wij hier als raad een goede afweging in kunnen maken? Voorzitter, ik zou net als voor de zomer nog steeds aandacht willen vragen voor de jongvolwassenen tussen de 16 en 23 jaar, die op het gebied van geldzaken, werk, sport en onderwijs heel veel veranderingen meemaken. En waar we als gemeente echt een stap naar voren mogen zetten om erger te voorkomen op het moment dat zij in de problemen komen. Kunnen we in de tweede termijn bespreken wat we daarin als

raad echt belangrijk vinden? Misschien maken we dan één of zelfs al meerdere van die ambities binnen de nota een stuk concreter voor het college. Voorzitter, ik wil afsluiten door deze vergelijking af te maken. Bij Raadslid in de Klas mag de klas bedenken hoe zij voor € 5.000,00 de gemeente Haarlemmermeer een stukje mooier maken.

De VOORZITTER: U heeft nog vijf seconden om deze vergelijking af te maken.

Mevrouw VAN GOETHEM: De mooiste plannen komen dan op papier en zelfs de heer Vermeulen en ik werden daar heel erg blij van. Maar op een gegeven moment zegt de juf of meester wel ja het moet binnen die € 5.000,00. En wij zien een fantastisch begin van een plan liggen en we zijn klaar om ja te zeggen, net als de schoolkinderen, maar niet als we weten hoever die € 5.000,00 van ons gaat strekken. Dank u wel.

De voorzitter. Dank u wel. De ChristenUnie-SGP.

Mevrouw HUP: Voorzitter, het gaat niet goed met onze jongeren. Ze worden vaker gepest, voelen zich eenzamer en ervaren hun gezondheid als minder goed. Een op de zeven jongeren maakt gebruik van Jeugdhulp. Preventie is daarom cruciaal. Het is dan ook goed dat we vandaag het raadsvoorstel over preventief jeugdbeleid bespreken. Sterk van start gaan is een hoopvol uitgangspunt om daadwerkelijk iets te kunnen gaan betekenen voor onze jongeren. Onze fractie is het er unaniem over eens dat het gezin de hoeksteen vormt van onze samenleving. Wanneer we het hebben over preventief jeugdbeleid is het daarom essentieel dat gezinnen, ouders en opvoeders een prominente rol krijgen. We zijn dan ook erg blij dat het raadsvoorstel het belang van ouderbetrokkenheid en een goede opgroeiomgeving zo nadrukkelijk onderstreept. Het is positief dat ouders met relatieproblemen, mogelijke scheidingen of die moeilijkheden ervaren bij de opvoeding van hun kinderen ook snel ondersteuning kunnen krijgen. In het voorstel staat dat ouders snel terechtkunnen voor ouderschapskundige hulp bij de huisarts. Wel willen wij vragen aan de wethouder, kunt u ons misschien wat meer vertellen over deze expliciete rol van de huisarts binnen het preventief jeugdbeleid? Want dit was voor ons onvoldoende duidelijk. Tegelijkertijd merken wij op dat er al veel wordt georganiseerd om ouders te betrekken bij beleid, maar dat ouders vaak niet komen opdagen. Daarom ondersteunen wij van harte het advies om te onderzoeken hoe ouders wel effectief betrokken kunnen worden bij preventiebeleid. Daarbij helpt het om breed te kijken naar de leefwereld van jongeren, school, sportclubs, buurtinitiatieven, jongerenorganisaties en soms ook kerken. Kerken zijn voor veel gezinnen en jongeren steeds meer onder Generatie Z een belangrijke plek voor ontmoeting en vorming. Tot slot, preventief jeugdbeleid is van groot belang, maar het valt of staat met de steun en betrokkenheid van ouders en de leefomgeving. Alleen zo kunnen we onze jongeren de toekomst bieden die zij verdienen. Zoals ik in mijn vorige bijdrage tijdens het debat over de Startnotitie Preventief Jeugdbeleid al heb ingebracht, willen wij als slimme volger liever het goede voorbeeld geven. We zullen af en toe moeten bijsnoeien zodat iedere rank in onze samenleving vrucht zal dragen en wij zijn overtuigd dat dit beleid voor de jeugd zijn vruchten ook zal afwerpen. Wij wensen het college in ieder geval veel succes met de uitvoering hiervan. Tot zover onze bijdrage voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. De PvdA, ja die wil ook graag reageren.

Mevrouw DENIE: Ja, dank u wel voorzitter. Er is al heel veel gezegd over het stuk en wat ons betreft is het op zich prima. Weet je, de ambities zijn leuk en daar kan je echt niet tegen zijn, alleen het is wel erg algemeen. En op het moment dat ik het opensloeg en een van de eerste dingen die ik las was toch weer gericht op efficiency, meetbaarheid en wat nog meer, de verantwoordelijkheid van de ouders: opgroeien begint thuis. Ik snap dat resultaten meetbaar moeten zijn, maar zoals ik de vorige keer ook al heb aangegeven is het effect van jeugdhulp en preventie niet per se altijd meetbaar op de korte termijn,

maar wel op de lange termijn. Dus ik zou toch willen vragen aan het college om daar ruimte voor op te nemen. Omdat je soms niet meteen op korte termijn resultaten kan meten, maar dat je wel op de langere termijn ziet dat het heeft bijgedragen aan een betere levenssfeer en kwaliteit. Daarnaast wil ik ook graag zien dat er iets concreter wordt ingegaan op de aanpak tegen kansenongelijkheid in het uitvoeringsprogramma. Het is nu goed dat het wordt benoemd en als we terugkoppelen naar het punt over opgroeien begint thuis en ondersteuning van gezinnen, moet er ook rekening gehouden worden met diversiteit. We hebben een diverse cultuur hier in Haarlemmermeer met verschillende soorten achtergronden en wat je ziet op dit moment in de jeugdhulp is als er bemoeienis is met een gezin omdat zij hulp nodig hebben wordt er geen rekening gehouden met andere culturele normen en waarden. Waar bijvoorbeeld vanuit mijn eigen gemeenschap wij een andere visie hebben op de rol van vrouwen binnen het gezin betekent dat niet per definitie dat dat onderdrukkend is en dat je niets te vertellen hebt. Dat zijn kleine nuances waar je op moet letten op het moment dat je de passende hulp wilt bieden. Daarnaast eigenlijk drie dingetjes nog. Een oproep om de monitoring en evaluatie rondom nazorg en uitval van jongeren naar jeugdhulp, dat wordt geloof ik nu één keer in de twee jaar monitoring evaluatie, en wij vragen of dat misschien jaarlijks kan, specifieker gericht op wat kwetsbaardere doelgroepen of dat daadwerkelijk goed gaat. Ook vragen wij ons af of er misschien al zoiets is of ingesteld kan worden als een waakvlamcontact, na uitstroom bij jeugdhulp. Dat is laagdrempelig zodat je toch een vinger aan de pols kunt houden van: hoe gaat het nu? En snel kunt ingrijpen om hogere kosten te voorkomen. Tot slot zijn wij erg benieuwd en horen wij graag van het college hoe de overgang van jongeren naar jeugdhulp, naar bijvoorbeeld de WMO eruitziet. Hoe ziet die overdracht eruit, gaat dat soepel? Graag daarover informatie. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Voordat we naar de reactie van het college gaan, meld ik even dat SRH, Forum voor Democratie, BVNL, EEN Haarlemmermeer, GEZOND Haarlemmermeer en het Lid Koolmoes afwezig zijn. Ik ga naar de reactie van het college. U heeft daarvoor zeven minuten.

Wethouder STEFFENS: Ja, dank u voorzitter. En ook vooral bedankt leden van de gemeenteraad want ik ben eigenlijk wel heel blij met de reacties die u heeft gegeven. De positieve reacties over het belang van preventie. Het belang dat u ook ziet in: het moet niet blijven hangen bij algemeenheden, we moeten concreet worden. En zeker ook datgene wat u heeft gezegd over de kracht ook van de stem van jongeren. En u zei het heel mooi mevrouw Smand, ik herkende daarin ook mevrouw Van de Meeberg: it takes a village to raise a child. Dat is waar. En inderdaad, die village hebben we al, we moeten er alleen op een goede manier gebruik van maken. En ik wil daarom even kort op een paar zaken ingaan, voorzitter. Een paar concrete antwoorden en dan zal ook mijn collega Van der Meij nog een aanvulling doen. Om te beginnen zou ik even willen vragen, maar dat is een beetje een vraag ook aan u, mijnheer Blom van CDA, u zegt u zou graag een aanvulling willen zien over interprofessionele samenwerking. Maar ik denk dat dat hier juist heel helder in verwoord is. Dus ik mis even precies wat u wilt, maar misschien kunt u daar straks nog iets over zeggen. Dan zou ik willen aangeven aan Forza!, u zegt dat u heeft aangegeven dat het jongerencentrum niet een ontmoetingsplek zou moeten zijn, maar een plek waar je naartoe gaat als je hulp nodig hebt. Dat is het natuurlijk ook. Alleen we zetten er geen sticker op de voordeur, want dan komt 80% van de jongeren niet meer als ze het gevoel hebben dat ze in therapie gaan. Maar dat daar mensen zijn die hen helpen, die hen verwijzen, die soms ook een ander inroepen om er even bij te komen. Ja, dat is zeker de plek die een jongerencentrum zou moeten innemen. En wij zien dat dat in de praktijk met jongerenwerkers ook zo gaat. En ook u, maar ook andere partijen hebben iets gezegd over participatie en de stem van jongeren. Ik zei het net al, die is essentieel, zeker voor dit beleid, maar eigenlijk voor alles wat we met elkaar doen, want het is hun toekomst waar wij over praten. En dat is dan ook de reden dat in het participatiebeleid, dat ook binnenkort naar u toe komt, absoluut aandacht gaat zijn specifiek voor de participatie van jonge mensen en ook over het meebeslissen. Niet alleen luisteren, want dat is te makkelijk. Dus dat kan ik u toezeggen. Niet direct nu in het uitvoeringsprogramma, maar wel in het participatiebeleid, dat ook voor het einde van het jaar naar

u toekomt. D66 geeft aan dat er een aantal zaken ontbreekt. En ik ga even kijken wat ik daar nu op kan zeggen. U zei iets over participatiebeleid, dat heb ik beantwoord. U zei iets over de rol van wijknetwerken en buurtouders. Nou dat zijn die mensen, zeg maar eventjes, niet de professionals, maar meer de ervaringsdeskundigen die er zijn in die village. Dus die krijgen ook die rol en die hebben ze ook gepakt al in het tot stand komen van dit beleid. Die houden we absoluut de hand vast. U zegt wat over veel abstracte zaken. Wordt u nou concreet in het uitvoeringsprogramma? Jazeker, dat mag u van ons verwachten. Dat gaat ook gebeuren. En dat is ook een beetje dat wat mevrouw Elfers namens HAP zei: papier en praktijk moeten wel bij elkaar aansluiten, want preventie is misschien nog wel belangrijker dan dat het tot nu toe was. En dat ben ik helemaal met u eens. U vraagt dan ook om een stimulerende regierol te nemen in de samenwerking tussen ketenpartners en die zeg ik u toe. Dat gaat u ook terugvinden in het uitvoeringsprogramma. Een van uw andere collega's heeft daar ook iets over gezegd. Dat probeer ik nu heel snel terug te vinden. Dat ben ik even kwijt. Maar dat is een antwoord op die specifieke vraag die u had. Even kijken. En dan heeft de VVD best veel vragen, soms ook wel wat technisch van aard. Maar ik ga u in zijn algemeenheid zeggen dat participatie, ik zei het zojuist al, wijkgericht werken, de coördinatie pakken op de samenwerking, u was die collega die er ook wat over zei, zie ik nu weer terug, dat u dat inclusief de meetbare doelen en indicatoren allemaal gaat terugvinden in het uitvoeringsprogramma. Dat is ook de plek waar ze thuishoren. En u vroeg iets over cijfers, over de mentale druk van jongeren. U heeft voor de zomer ons jeugdonderzoek gekregen en daar gaat u dus ook in terugvinden en juist specifiek voor Haarlemmermeerse jongeren, waar dat nou vandaan komt. Dus dat kunt u daarin terugvinden mocht u dat niet helder genoeg hierin hebben teruggevonden. Maar dat is een van de vindplekken. Dan de middelen en daar heeft GroenLinks aandacht voor gevraagd en ik snap uw vraag. Alleen wij hebben denk ik eerder aangegeven, maar anders dan zeg ik het nu misschien nog, of zeker weten, maar misschien ten overvloede nogmaals, in het uitvoeringsprogramma krijgt u van ons inzicht in de middelen die we al beschikbaar hebben, want we doen tot en met vandaag ook iets aan jeugdbeleid, en waar we dat nu voor willen inzetten want er zal een verschuiving in plaatsvinden. Dan blijkt ook pas of we het kunnen met de middelen die we nu hebben, of dat we er extra geld voor nodig hebben. En als dat zo is, krijgt u datgene dat we, naast wat wij dan de grootste prioriteit geven ook belangrijk vinden. Dat u ook belangrijk heeft gevonden, in een soort van menukaart van ons voorgelegd en dan ziet u als we dit erbij willen kost het dat, als we dat erbij willen kost het dat en dan krijgt u heeft u in de Voorjaarsrapportage de gelegenheid om dat geld er ook bij te plaatsen, als u dat allemaal vindt.

De VOORZITTER: Ik zie een reactie. Dit roept een reactie op bij GroenLinks.

Mevrouw VAN GOETHEM: Ja, dank u wel voorzitter. Ja, een hele blije reactie, maar toch nog eventjes ter bevestiging. Hoor ik de wethouder dan dus toezeggen dat de uitvoeringsagenda ook nog naar de raad komt ter bespreking?

Wethouder STEFFENS: Dat heb ik u volgens mij beloofd. Wij stellen hem vast, maar hij komt daarna zeker ook naar u toe, omdat ook daar dan zichtbaar wordt: kunnen we het binnen de bestaande middelen of hebben we toch voor een specifiek topic nog iets extra's nodig. Dat heb ik u toegezegd en dat doe ik bij dezen nog een keer. Want het is natuurlijk ook belangrijk dat u kunt zien waar u voor gepleit heeft en in hoeverre wij daaraan moeten aangeven.

De VOORZITTER: Dan heeft u nog anderhalve minuut voor de reactie van het college.

Wethouder STEFFENS: Dat gaat helemaal lukken, voorzitter. Waar ik nog een ding wil zeggen tegen de PvdA, die opmerkt dat niet alles altijd meetbaar is en dat is helemaal waar.

De VOORZITTER: Ik zie nog een reactie binnenkomen van VVD, mevrouw Mees.

Mevrouw MEES: Ja voorzitter, dank u wel. Ik wil even terugkomen op wat u zei over de cijfers van de mentale gesteldheid van de Haarlemmermeerse jongeren. Die hebben we gelezen en onze vraag is niet hoe de staat is, maar waar komt het door dat de staat van de Haarlemmermeerse jongeren, waarom hun mentale gesteldheid lager is dan de rest in Nederland. En daar zouden we graag een analyse op willen krijgen. Wat is de oorzaak daarvan?

De VOORZITTER: Ja.

Wethouder STEFFENS: Ik kan dat niet nu even zo tegen u zeggen. Dus ik kan kijken of dat nog even schriftelijk beantwoord kan worden. Maar volgens mij heb ik het antwoord net gegeven. We gaan kijken of dat zo is. Dat merk ik zo wel van de mensen op de tribune.

De VOORZITTER: Ik schrijf deze even op als een toezegging, schriftelijke beantwoording. De heer Blom, u heeft hier ook nog een aanvullende vraag over?

De heer BLOM: Nee, er werd mij net een vraag gesteld door de wethouder en dat wil ik wel even toelichten over interprofessioneel samenwerken. Dus ik gaf eigenlijk zelf al een beetje het antwoord. De verschillende specialisten moeten eigenlijk samenwerken en samen een plan maken voor de behandeling van een cliënt en dat bedoel ik daar eigenlijk mee.

Wethouder STEFFENS: Bedankt voor de verduidelijking.

De VOORZITTER: Dank u wel. We hebben nog een portefeuillehouder met een paar vragen die worden beantwoord namens het college.

Wethouder VAN DER MEIJ: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik kan kort zijn, want ik heb eigenlijk maar twee vragen van de ChristenUnie-SGP over de rol van de huisarts als het gaat om preventie. Bij de huisartsen zit een praktijkondersteuner GGZ Jeugd. Die kan ook lichte vormen van problematiek oppakken om zwaardere te voorkomen. Ze zijn ook aanwezig geweest en onderdeel geweest van het opstellen van dit stuk. Dus ze waren echt partner bij het opstellen. En dan mevrouw Denie, die vraagt of er een waakvlamcontact na uitstroom mogelijk is. Op dit moment maken de hulporganisatie en de jongen daar zelf afspraken over. We zien soms wel dat dat de overgang opschalen-afschalen beter kan. Maar dat ligt eigenlijk juist hierin besloten. Want ook daarvan willen we natuurlijk dat die onderlinge afspraken met zorgaanbieders beter gaan. Dus dat is straks juist ook onderdeel van het uitvoeringsprogramma. Ja, dat was het volgens mij.

De VOORZITTER: Ik zie GroenLinks opstaan en PvdA ook.

Mevrouw VAN GOETHEM: Ja, dank u wel voorzitter. Ja, ik weet niet of het voor deze woordvoerder is, maar zittend bedacht ik me toch nog eventjes wat. Zittend gat bedenkt zich wat. Maar, sorry, excuses. Ik wil heel even terugkomen op het geld en dat is… Nee, ik hoor net dat dat niet voor u is.

De VOORZITTER: U heeft geen spreektijd meer.

Mevrouw VAN GOETHEM: Oké, dus ik mag geen vraag meer stellen aan de wethouder hierover?

De VOORZITTER: Dat moet ook een hele korte zijn.

Mevrouw VAN GOETHEM: Dan wacht ik even.

De VOORZITTER: Het kan inderdaad ook onderwerp zijn van de tweede termijn, ik geef het woord aan de PvdA.

Mevrouw DENIE: Ja, dank u wel. Ik heb nog een vraag gesteld en ik ben erbij vergeten te benoemen dat die mogelijk nogal technisch van aard is, dus dat u er later op terug mag komen. Maar ik vraag of het college iets meer inzage kan geven over de overgang van jeugdhulp naar WMO en hoe dat gaat.

De VOORZITTER: Dat klopt, ik begrijp dat daar een reactie op komt.

Wethouder VAN DER MEIJ: Ja, excuses. Overgang 18-min-18-plus, daar hebben we een speciaal team voor, team 18. Zij kijken naar perspectiefplannen. Die worden als een kind in de jeugdhulp zit al vanaf het zestiende jaar opgesteld om te zorgen dat juist die overgang soepel verloopt. Dus daar hebben we gewoon een heel uitgebreid team voor dat daarbij ondersteunt. Dank u wel.

De VOORZITTER: En D66 heeft ook nog een vraag aan het college, geloof ik.

Mevrouw SMAND: Ja. Geld, mensen, capaciteit, in die hoek zit het, dus ik probeer het maar. Als straks het uitvoeringsprogramma met het benodigde geld aan ons voorgelegd wordt ter informatie, is het dan ook mogelijk om een indicatie te geven van de menskracht die we nodig hebben? Want dat is natuurlijk ook vaak een enorm knelpunt en ik heb net van de accountant geleerd dat we ook vooral op menskracht moeten gaan letten.

De VOORZITTER: Sluit deze erbij aan? Nee, goed, dan de eerste reactie van het college.

Wethouder STEFFENS: Dat is uiteraard essentieel, zeker als het gaat om het helpen van jonge mensen. Alleen moeten we wel hier het onderscheid maken. Het jeugdbeleid is niet het jeugdzorgbeleid. Dus daar waar we nu met plannen komen en ideeën komen, dan zitten we natuurlijk vooral bij verschillende andere organisaties die daar een deel van oppakken. Soms is het jongerenwerk, soms is het een welzijnsorganisatie, soms is het iets heel anders. Dus ik voorzie op dit moment niet daar een knelpunt als het gaat om het jeugdbeleid. Maar als u zegt: ik snap dat bij jeugdzorg en soms de overgang ertussen. En dat is natuurlijk iets dat tot nu toe al veel aandacht krijgt. Al kunnen wij op dat punt geen blikken met mensen opentrekken.

De VOORZITTER: Dank u wel, geef ik het woord weer aan PvdA.

Mevrouw DENIE: Dank u wel, ik heb ook nog kort voorgesteld om de monitoring of evaluatie in plaats van tweejaarlijks, jaarlijks te doen. Ik ben nog even benieuwd hoe het college erover denkt.

De VOORZITTER: Reactie college.

Wethouder STEFFENS: Ja voorzitter, dat vind ik geen goed plan. Want om te zien of iets werkt heb je iets meer nodig dan effectief een halfjaar voordat je weer een evaluatie moet gaan schrijven. Dus wij stellen voor om dat om het jaar te doen.

De VOORZITTER: Dank u wel dan constateer ik dat alle vragen en opmerkingen uit de eerste termijn zijn beantwoord. Dan ga ik over naar de tweede termijn. Ik heb in ieder geval één onderwerp gehoord. Zijn er meer onderwerpen die ingebracht mogen gaan worden? Het eerste onderwerp dat ik gehoord heb kwam van GroenLinks. GroenLinks wil het in de tweede termijn graag hebben over jongvolwassenen. Dat is mijn samenvatting.

Mevrouw VAN GOETHEM: Ja, dank u wel. Met het gevaar dat ik nu dingen door de war haal door de uitleg van de wethouder waar ik niet verder op in kon gaan. Volgens mij is het zo dat wij als raad gaan over het beleid en bij het beleid hoort ook een bedrag. En ik vind het nog steeds heel erg lastig, maar dat kan ook aan mij liggen, dat wij nu het beleid vaststellen en de doelen en de ambities, zonder te weten hoeveel daarachter zit en hoeveel we daar ook uiteindelijk nodig voor hebben. En om dat verder uit te willen werken wilde ik dat heel erg graag doen, wat ik in mijn bijdrage in mei heb aangegeven, namelijk dat ik aandacht zou willen vragen voor de jongvolwassenen tussen de 16 en 23 jaar. Wat betekent het nou concreet als we, bij wijze van spreken, een pot hebben van € 500.000,00, hoe belangrijk vinden we het dan en welke stappen zetten we dan aan de hand van die dertien ambities straks in het leven van een jongvolwassene tussen de 16 en 23 jaar. En tegenover al hun problematiek waar ze tegen aanlopen. Ik snap dat dat inhoudelijk heel erg ver gaat, dus ik kan me ook andersom voorstellen dat dit nu voor dat raadsdebat niet wenselijk is. Maar vandaar dat ik dus eigenlijk een beetje verrast ben door de wethouder die aangeeft, ja, u krijgt nog een uitvoeringsagenda. Tegelijkertijd hoor ik de wethouder ook zeggen: die sturen we op dus daar gaan we dan niet meer over. Dus in feite stellen we nu vast dat we gaan werken aan deze dertien ambities, zonder dat we echt oprecht - er staat echt geen enkel bedrag in dit hele raadsvoorstel genoemd - dus zonder dat we überhaupt weten wat dit budget precies inhoudt. En ik zou graag willen horen van mijn mederaadsleden, sorry, ik zal de vraag even stellen. Ik zou graag willen horen van mijn mederaadsleden hoe zij hiertegen aankijken.

De VOORZITTER: Ik heb een reactie van HAP.

Mevrouw ELFERS: Ik snap eigenlijk heel goed de spagaat, laat ik het dan maar zo even noemen, waar GroenLinks in staat. We zijn allebei moeders, dus dan sta je wel vaker ook in een spagaat. Dus wat dat betreft komt het goed uit. Ik hoor het ook. U geeft ook aan: het onderwerp dat ik wellicht wil bespreken is misschien niet geschikt voor hier, dus dan ja, misschien een sessieverzoek op het moment dat die uitvoeringsagenda bij ons is. Want in de bestuurlijke reactie van het college aan de RKC, die eigenlijk ook over die middelen gaat wordt het voor mijn gevoel wel duidelijk uitgelegd. Alleen ik snap uw verwarring wel. We stellen nu beleid vast. Die uitvoeringsagenda, daar gaan we niet over en er zijn geen middelen. Dus misschien gewoon een sessieverzoek indienen denk ik dan.

De VOORZITTER: Ik krijg te horen dat het college hier graag even op wil reageren.

Wethouder STEFFENS: Ja, graag voorzitter, want ik hoor mevrouw Elfers een aantal keren over de RKC praten en ik denk dat ze de participatieraad bedoelt. Want de RKC, rekenkamer, heeft hier niet iets mee gedaan. En ik zou aan u willen meegeven dat wij vooraf ook hebben gezegd dat we bestaand budget hebben en we gaan kijken, met de uitdagingen van nu, hoe we dat budget gaan inzetten. En als de doelen die we willen bereiken niet bereikt kunnen worden met het bestaande budget, dan komen we bij u terug met de vraag: we hebben iets meer nodig en we hebben het nodig voor A, B en C. Maar ons uitgangspunt, want u heeft dit al eerder aangestipt en ik heb daar ook al eerder op gereageerd, is het bestaande budget waarbinnen we gaan proberen het jeugdbeleid vorm te geven. En dat komt omdat soms dingen niet meer hoeven. En omdat er nu andere noden zijn of andere behoeften. We moeten ook niet vergeten, dat heb ik al vaker gezegd, met 90% van de jongeren en de kinderen gaat het gewoon goed. Dus als het gaat om het echt moeten inzetten van geld is dat heel divers. Het uitgangspunt zijn de bestaande middelen en we kijken wat we nog extra nodig hebben, als dat zo is en dan komen we bij u voor de Voorjaarsrapportage.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik zie eerst de VVD in een reactie op GroenLinks.

Mevrouw MEES: Ja, zoals ik het in de stukken heb gelezen stond er ook dat er een menukaart wordt voorgelegd op het moment dat er verschillende projecten zijn die buiten budget eventueel zouden kunnen vallen en dat die dan voorgelegd wordt aan de raad. Dan zouden we dan op dat moment kunnen kijken, tenminste zo heb ik het begrepen, wat wij dan het belangrijkste vinden en wat er dan gaat gebeuren. Dus als daar iets in zit van 16 tot 23 jaar, kan ik me voorstellen dat dit dan uw voorkeur heeft. Maar zo heb ik het gelezen.

De VOORZITTER: Dan heb ik de HAP.

Mevrouw ELFERS: Ja voorzitter, even mijn excuses aanbieden richting de participatieraad. Want ik heb het gewoon verkeerd genoteerd in mijn notities en dank de wethouder hartelijk dat zij mij daarop wijst. Maar het feit blijft, inhoudelijk blijf ik bij wat ik net zei.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik zie geen andere reacties meer. Wilt u het onderwerp afronden?

Mevrouw VAN GOETHEM: Ja dank u wel en dank u wel ook aan de wethouder voor de extra uitleg hierover. Ja wat GroenLinks betreft, ik ga overwegen om inderdaad een sessieverzoek over deze specifieke doelgroep te houden. Tegelijkertijd vind ik dat dan wel erg mager en erg zonde, want dan vraag ik eigenlijk aandacht voor de doelgroep tussen 16 en 23 jaar, terwijl ik mevrouw Denie van de PvdA ook aandacht heb horen vragen over kansenongelijkheid. En er volgens mij juist dertien hele goede ambities staan. Alleen dat we nu eigenlijk als raad dus ons mandaat aan het weggeven zijn zonder dat we weten wat er onder die ambities wordt uitgevoerd. We hoeven niet concreet te weten waar elke euro naartoe gaat, maar ik vind het heel erg vaag dat we nu dertien ambities vaststellen zonder ook maar überhaupt een verdeling in die middelen te zien en daar hou ik het even bij. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Zijn er andere thema's die we in de tweede termijn willen bespreken? Ik zie dat niet. Dank u wel. Als er verder geen onderwerpen meer ter bespreking zijn voor de tweede termijn, dan concludeer ik dat het raadsvoorstel voldoende besproken is en het wordt doorgeleid naar de stemmingen van het raadsplein van 25 september 2025. Dank u wel. Ik sluit de vergadering.